

# L'Esquella de la Torratxa

Any XLIV

Número 2246

15 cèntims = Atrassats, 30

Barcelona 23 de març de 1922

PERTENECE A LA BIBLIOTECA  
ATENEU DE BARCELONA



AIXO S'ADOBA

—Mare de Déu!... No guanyarem per sustos!



# SARNA

(RONYA)

## ANTISARNIC MARTI

Unic que la cura SENSE BANY  
Les seves imitacions són cares,  
perilloses i de olor repugnant.

Es ven a totes les Farmàcies i  
Parlament, 17 BARCELONA

## Soler i Torra germans

BANQUERS

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

VALORS - CUPONS - GIRS - CANVIS

Negociem els cupons de les Deutes Interior,  
Exterior, Amortitzable 4 per 100  
i Tresor 5 per 100 venciment 1.º d'Abril pròxim

## ESTOMAGO È INTESTINOS.

# GASTROL MIRET

REMEDIO SEGURISIMO © PROBARLO ES CURARSE

DE VENTA EN TODAS PARTES

## Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3  
BARCELONA

## GRANS MAGATZEMS

# DAMIANANS

## GRAN EXPOSICIÓ

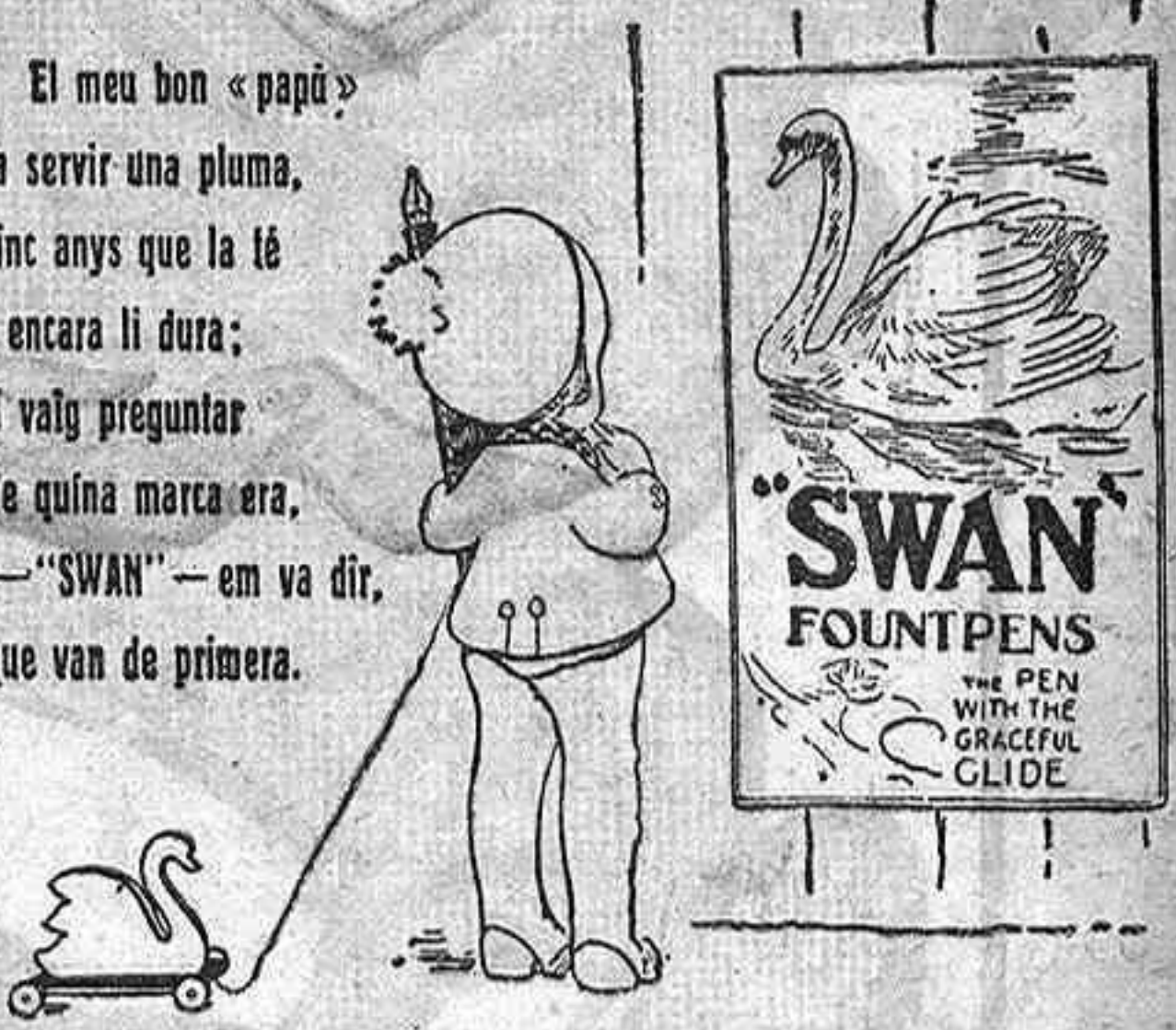
i venda de  
OBJECTES PER A REGAL  
del 28 febrer al 25 març  
a preus populars

Serveis cristall per a taula (País, Baccarat, Bohèmia, Nancy); Coberts de plata, Vaixelles (País, Alemanya, Limoges); Bastons, Boquilles, Centres, Corbates, Efectes de viatge, Figures, Flors artificials, Guanteria, Jocs de totes classes, Dames, Loteria, Escacs, Aduana, etc.; Testos «mayòlica», Paraigües, Petaques, Pitilleres, Rellotges butxaca i pulsera de totes menes en or, plata i níquel; Reguladors, Despertadors, etc., Aparells parlants de totes marques, Grans novetats en discs, Perfumeria, respalls, pintes, estoigs manicura, etc., Bisuteria fina, Marroquineria, Novetat en bosses i moneders, Bronzes artístics, Porcelanes de Sévres, etc.

# "SWAN"

SAFETY  
SIMPLE AUTOMATICAMENTE

El meu bon «papú»  
fa servir una pluma,  
cinc anys que la té  
i encara li dura;  
li vaig preguntar  
de quina marca era,  
—"SWAN"— em va dir,  
que van de primera.



DESDE 22'50 Ptas.

EN LES PRINCIPALS PAPERERIES

MABIE TODD & CO LTD. - FABR 133-135 OXFORD ST. LONDRES  
AGENT G<sup>ra</sup> HENRY M. REIS PROVENÇA 304 BARCELONA



# L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ  
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20  
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5



## CRO-NICA

### Mercès, senyor...

Cada hù passa la Quaresma, preparant la Pasqua, a la seva manera. A França, celebrant la Mi-Carême; a Itàlia, preparant la conferència de Gènova; a Rússia, fent abstinència absoluta, i a Espanya, jugant el campionat de futbol. Dels vint milions d'espanyols, dèu, o sigui els que saben llegir i escriure, omplen els dies parlant de quarts de final, semi-finals i finals, que són la santíssima trinitat del campionat. Les ciutats espanyoles sembla que estiguin en plena guerra civil i que marxïn Barcelona contra Sevilla, Madrid contra Bilbao, Vigo contra Gijón, i totes contra totes.

Les passions brunzen, les rencúnies se densifiquen, i de punta a punta s'envien «schoots» contra el cor els partidaris dels clubs. Així, des de Madrid, ens han donat un «schoot». «Això no és jugar—ha dit l'ABC als nostres campions del Barcelona—i se comprèn que's queixessin els txeco-slovacs del Sparta». L'ABC ens ha vingut a dir que erem uns brutals, i en lloc de molestar-nos, en lloc de sentir l'enuig de la injustícia i de l'agravi, hem percebut una vaga joia com la del que's treu un pes de sobre. Esser brutals és tenir sang; tenir sang és tenir ànima, i tenir ànima sentir-se capaç d'ambicions d'empentes masculines.

—Mercès, senyor...—hem dit a l'agraviador.

Mercès en nom de Catalunya—hem estat a punt d'afegir. Mercès, perquè dient-nos brutals; tenint-nos, encara que no ho siguem, per uns brutals, se començarà a esvair aquella mala fama que'ns havien posat de gent feble i lírica. Perquè el Barcelona, ja se sap que és un club català que no diu, en els moments d'entusiasme, «¡viva!» sinó «¡viscal!», que enlaira la bandera catalana, que és nostra, ben nostra, i així com les seves glòries són nostres, la seva brutalitat, que li atribueix l'ABC, serà nostra, també, i als que'ns neguen i ens discuteixen, els hi podrem mostrar les pantorrilles musculoses i els pits gonflats. Perquè tots ens deien que de fabricants ho erem, que de

comerciants n'hem fet tota la vida, que d'artistes en tenim l'ànima i la traça, que de polítics començarem cantant cançons i hem acabat governant a Espanya, però no'ns reconeixien virior. La intel·ligència, l'habilitat, la sensibilitat, eren mediterrànies, eren catalanes, però els muscles i el cor que els trempa, no'ls posseïem.

I ara, l'acusació afalagadora, el crit que en lloc d'agravi ens ompla de reconeixement. Som uns brutals! Ens oblidem, a estones, de la intel·ligència, de la sensibilitat, de l'enginy, per a no voler tenir més que bona carnadura de lluitadors. D'Atenes passem a Esparta. De la bellesa a la força. Del negoci a la lluita. Del Joanet, de *L'Alegria que passa*, sentimental, enyoradiç i raonable, a ésser En Cop-de-puny.

Nosaltres ja ho sabíem que de mansos no ho erem, que d'aquí han sortit els anarquistes més terribles, i els republicans més revolucionaris, i els requetès més valents, i, naturalment, quan ens hem posat a fer muscles per a baralles sportives, n'hem fet tants i ens barallem tan bé, que la gent se queixa perquè en fem massa. Sempre la manca de mesura! Però aquesta vegada no són versos, ni vots, ni cançons, ni àpats, ni aplecs, ni manifestacions. Són comes fortes i pits ar-dits. Aquell xicot d'*Els jocs florals de Canprosa*, escanyolit i cridaire, ha esdevingut futbolista i s'ha fet fort i escometedor.

Per això, quan ens diuen brutals, donem les gràcies, perquè era la única cosa que'ns mancava.

PARADOX

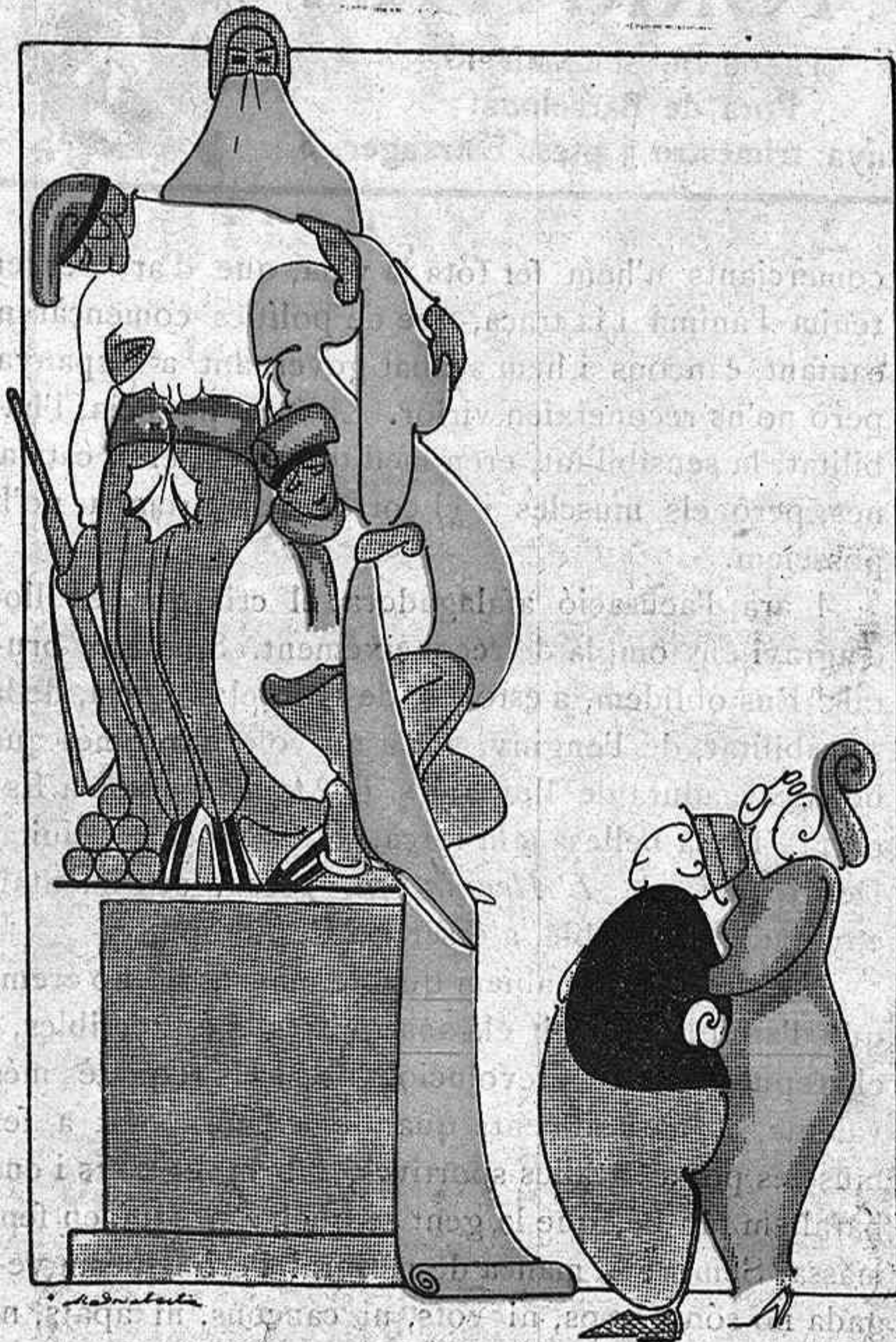


### L'esperit de sacrifici

Per si l'afrós historial de l'Ajuntament que està a punt de disoldre's no bastés a fer-lo avorrir, ha vingut el debat vergonyós relatiu a la concessió del servei d'autobusos a posar en descobert la manca absoluta de correcció que caracteritza a la majoria dels regidors.

Lo succeït en les dues sessions dedicades a l'assumpte, excel·la a tota ponderació. Dir que el Consistori fou convertit en galliner, seria ofendre a les pobres bestioles, que no tenen culpa en lo que passa a la Casa Gran. Sessions com les de que parlem, hau-





EL MONUMENT ALS MARTIRS DE TARRAGONA

—Veus, dona?... Així ja és, tot una altra cosa!...

rien de celebrar-se a la Plaça de Catalunya. El poble, obligat a llegir les ressenyes de les sessions dels diaris, s'enteraria d'aquest modo d'una pila de detalls que ara resten inconeguts.

Un aplec de marmanyeres no's comporta de la faicó emplejada pels homes que pretenen monopolitzar la representació de la ciutat, que de no tenir altra candela per anar al llit que els infeliços valedors que usufructuen els escons de Cà la Ciutat, hauria d'anar-hi a les fosques. La cridòria alçada pels regidors, ha sigut tan gran com l'escàndol administratiu defençat per blancs i negres. El bieni que està agonitzant, no podia tenir un epíleg més encertat.

El mal, o segons com se mira, el bé, està en la manca de continència dels protagonistes de la tragi-comèdia, que ultra convertir l'hemicicle en safaretx, mostren a l'opinió la de sota. En estirar el braç per a reforçar el concepte, paren la mà, sense donar-se'n compte.

A dreta llei, pensant amb el cap, se li acudirà al més llonsa que era lo més còmodo deixar el plet pels que estan en vigílies de possessionar-se del càrrec. Era el sistema indicat per a lliurar-se d'enfadós i de mals-de-cap. Els nous, arribats de fresc, amb energies verges...

L'interès de Barcelona, el porta, en canvi, a aca-lorar-se i a indisposar-se entre ells.

Planyem-los.

JUST

# A CAU D'ORELLA



## El «Pichichi»

El futbol ha creat, malgrat el seu nacionalisme genèssic, l'internacional del *goal*. A Espanya, ha instal·lat el federalisme sportiu. Cada regió i cada nacionalitat, té el seu campió, que és a Andalusia el «Sevilla», a Viscaia, l'«Arenas», a Castella el «Madrid», a Guipuzcua l'«Irún», a Llevant el «Valencia». D'entre tots surt el campió d'Espanya, que és com si sortís el poder central. El futbol, ha conseguit l'Espanya gran, abans que En Cambó.

Naturalment, tots els futbolistes se coneixen, i tots són tan famosos, dins, com fora, de la seva terra. Així amb l'Alcántara, així amb En Zamora, així succeïa amb En «Pichichi». Era de Bilbao, i fou un dels primers i més formidables futbolistes. Un gran davanter...

Ara és mort, i un mateix sentiment ha unit a Bilbao i a Barcelona. Nosaltres hem recordat que En «Pichichi» era nebot de don Miquel d'Unamuno. Quan se li parlava d'aquest parentesc, l'Unamuno deïa:

—A la meua família, tots ens hem distingit, o pel cap, o pels peus.

Lo bo és que l'Unamuno, escrivint, també fa futbol.

## El mut

Quan el catalanisme va anar a les Corts, per primera vegada, un dels quatre famosos presidents, En Sebastià Torres, no va obrir mai la boca. Li deien, per això, En Torres Mut.

Ara, el mut és En Bertran i Musitu. Passi lo que passi, ell no diu res. Al Congrés, pren per ell la paraula, En Cambó, i al Senat, En Durán i Ventosa. Però això no és nou. En Bertran i Musitu no és pas la primera vegada que ha estat condemnat a silenci.

Un dia, un amic nostre, viatjava en l'expres de Madrid; un dia de retorn de parlamentaris. S'apropà an En Cambó el nostre amic, i En Cambó, que no estava d'humor, el va rebre descortesment. El nostre amic, se va queixar an En Ventosa que's trobava en el passadís:

—No faci cas. Avui està de males. Veu aquell?

I En Ventosa li senyalà a un senyor que anava amb la cara clavada als vidres, mirant el paisatge:

—Doncs és En Bertran i Musitu, forçat per En Cambó a estar-se així, per a que no el molesti.

## Notes de Casa:

Per la Societat «Nova Germanor» forem convidats al Ball de Gran Gala que aqueixa entitat d'esbarjo celebrà la revetlla de Sant Josep en la «Bohemia Modernista».

—De la «Junta de Museus de Barcelona» rebérem atentes invitacions per a l'acte inaugural que's celebrarà demà passat en el Museu del Parc.





En Marinetti, capdavanter del futurisme, ha llençat al vent de la publicitat un nou manifest. Tracta del teatre sintètic i del teatre sorpresa, i va en contra de l'actual tecnicisme escènic, del que trasbalça fonamentalment les valors.

El document que tinc a la vista, escrit en francès, ofereix a la consideració del llegidor alguns exemples de la novíssima modalitat. La rapidesa, la concreció, entren per molt en la nova modalitat artística preconitzada per En Marinetti i els seus amics, els noms dels quals consten en el manifest.

No és sols el teatre, propiament dit, lo que el futurista italià es proposa trasbalçar de socarrel. La seva ideologia abasta el *music-hall*. Compresos en aquesta branca especialíssima dels espectacles, l'exèrcit de malabaristes, gimnastes, excèntrics i demés. Paralelament als teatres sintètic i de sorpresa, pretén En Marinetti crear el teatre-periòdic, orgue del moviment futurista. El teatre-periòdic, vindria a completar la pintura i la música futuristes ja assajades amb èxit relatiu.

Sento que la manca d'espai em privi de reproduir alguna de les mostres del teatre sintètic i del teatre sorpresa, afegides al manifest. Són actes breus, concisos, d'un enginy i un efecte insospitats fins ara. Si el temps i l'humor ho permeten, ompliré un altre dia aquest buid importantíssim. Estic cert de que els llegidors no perdran res en esperar.

En fet de teatre sorpresa, res més exacte i representatiu que ço succeït a París, gairebé a l'hora mateixa en que En Marinetti assabentava al món de la virtualitat del seu descobriment.

En un dels teatres de la capital de França, termenada la funció, copsaren uns lladres la recaudació del dia, depositada en el despatx del director. Per sorpresa, la de l'empresari. El gest acomplert pels lladregots deixa enrera les teories d'En Marinetti que difícilment podia suposar quelcom més sintètic i inesperat.

Semblable representació del teatre sorpresa, no pot tenir efectivitat pràctica a Barcelona. Per a implantar el gènere, caldria que els teatres fessin di-

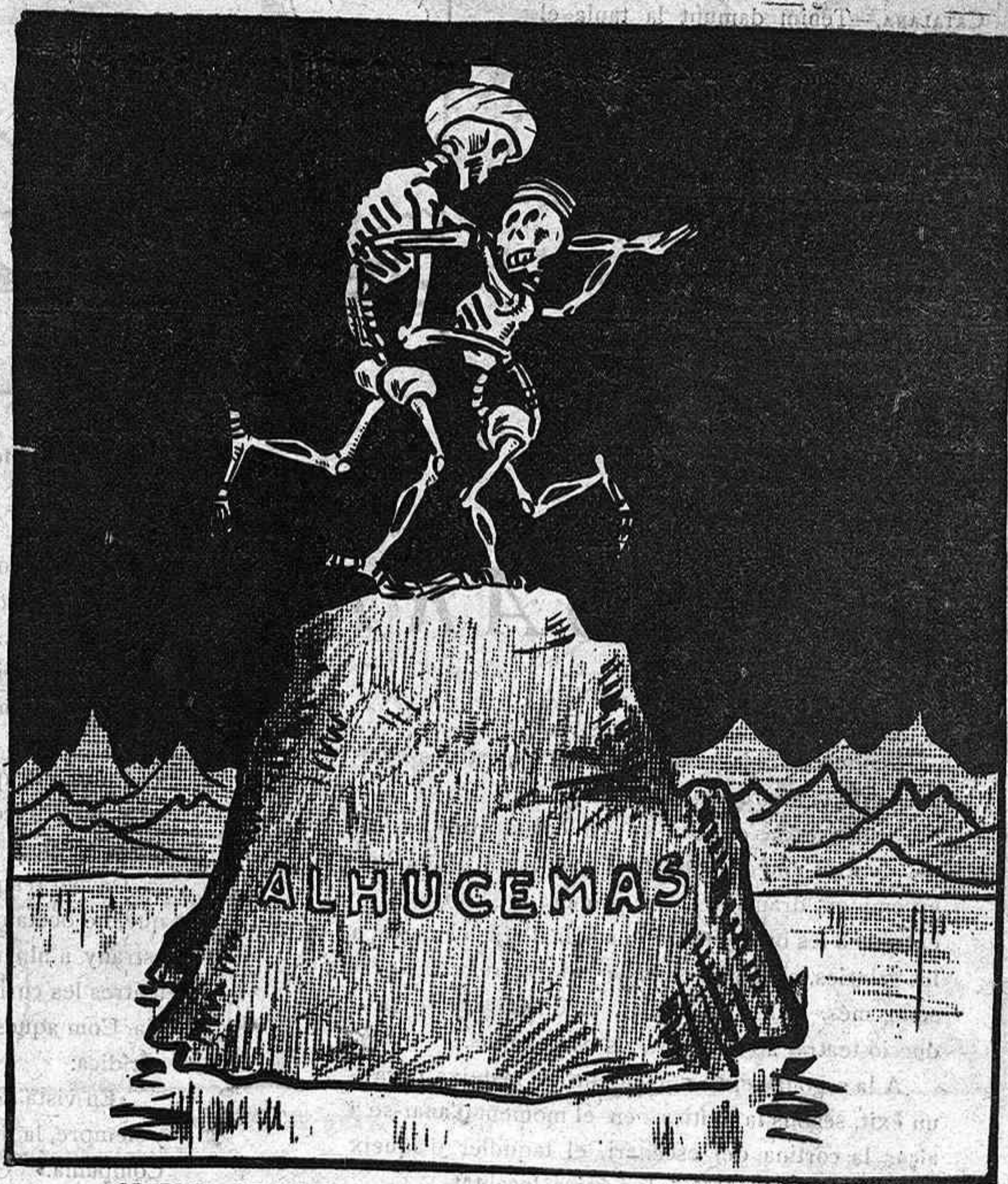
ners. Per a fer diners, haurien de tenir públic. El futurisme teatral pot arribar un dia a nosaltres. El teatre sorpresa i el teatre sintètic, potser arribin a reunir un major o menor nombre de partidaris.

Ço que no és probable, és que hi hagi malfactor que comprometi la llibertat personal, per tal d'apoderar-se de la recaudació.

Ni de la obtinguda pel teatre sorpresa i el teatre sintètic, ni pel teatre vulgar i corrent.



EL PARAISO DE LAS MUJERES, per V. Blasco Ibañez.—Una interessant novel·la que sembla inspirada en aquella vella relació de Gulliver al país dels nanos. Tenim, doncs, una acció fantàstica desenrotllant-se en un món ideal, extraordinari. Dots de finíssim observador, crítica irònica de la vida moderna, imaginació creadora potent i exquisida literatura. Tot això i més encara s'hi descobreix en aqueixa sucosa novel·la del gran escriptor valencià.



OPERETA DE MODA



que acaba d'editar amb extraordinari èxit la casa Prometeo de València.

RAMON MATEU, per *Josep M.<sup>a</sup> Vaïarri*. —Biografia, notes crítiques i versos en elogi d'aqueix notabilíssim escultor valencià, artista de gran mèrit i de ferma personalitat que es diu Ramon Mateu. Acompanyen el text, que és molt pintoresc gran nombre de reproduccions fotogràfiques de les millors obres, monuments, estàtues, busts i artístiques agrupacions escultòriques del mestre biografiat, una de les glòries positives de la terra valenciana.

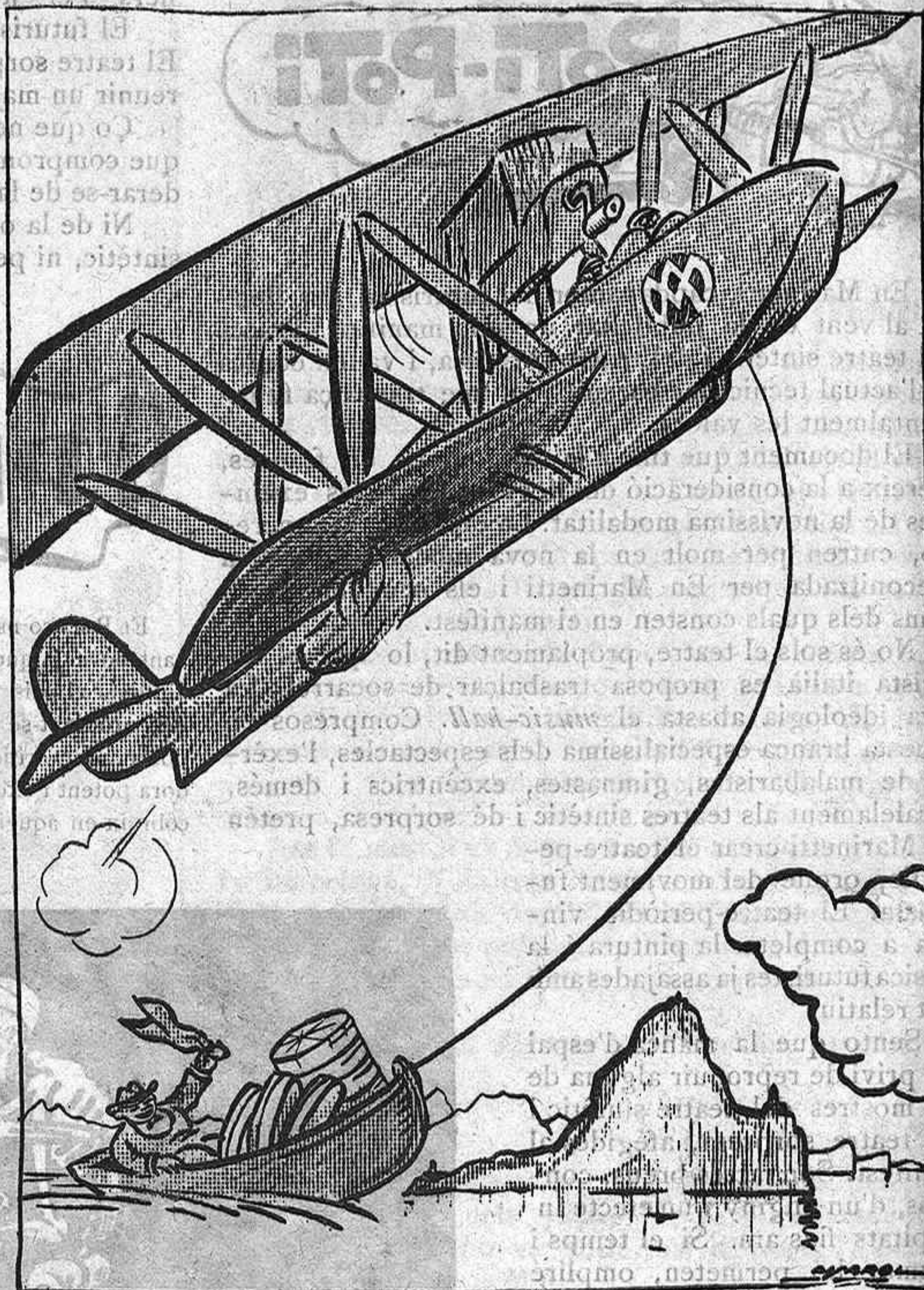
UNIÓN DE SOCIEDADES CORALES Y ORFONES DE CLAVÉ. Memòria de la Junta Directiva, llegida pel secretari de l'entitat en l'Assemblea del passat gener.

PARLAMENTS. — Parlaments de l'Alcalde de Barcelona, Antoni Martínez Domingo, i del Primer Tinent d'Alcalde Enric Maynés, en ocasió de reintegrar-se el primer al comanament de la ciutat, després de l'atemptat de que fou víctima.

CATALANA.—Tenim damunt la taula el darrer número d'aquesta revista, que porta un *Sumari* molt interessant.

LA MARIPOSA. — Revista il·lustrada de brodats i de cultura femenina. Havem rebut el número corresponent a primers del mes corrent.

SEPT SCIENCIES



DE BARCELONA A MALLORCA

—A mi no'm fumen, i dò'... Jo vul tocar de peus a l'agua.

## : GLOSSARI :

### CRISI TEATRAL

Realment val la pena de que autors, artistes i empresaris se'n preocupin.

No fa gaire s'estrenà en un dels nostres principals teatres una obra de títol suggestiu, original de un eminent dramaturg. La primera nit, un quart de entrada a les butaques; ni una sola llotja ocupada; a les galeries, els obligats *clacaires* i quatre o cinc persones més. Indiscutiblement, això és que la producció teatral no interessa als barcelonins.

A la segona representació de la mateixa obra— un èxit, segons la crítica — en el moment d'anar-se a alçar la cortina del escenari, el taquiller d'aqueix teatre havia venut una sola i única localitat.

Per encàrrec de l'Empresa, i amb molts modes,

un dels «acomodadors» anà a parlar amb l'heroi espectador, que ocupava un seient de pati:

—Dispensi... Ja comprendrà que fer la funció per a vostè sol... Si no li sap mal, passi per la taquilla. Li tornaran l'import de la butaca, i si té gust de venir un altre dia...

Inútil dir que a aqueix bon senyor, benemèrit «pagano», li costarà molt de decidir-se a tornar a posar els peus en aquell teatre.

Davant d'aqueixos casos, que semblen insòlits i que, no obstant, se repeteixen massa sovint, ja no fa estrany a ningú llegir en els cartells de determinats teatres les curioses propagandes que s'estilen avui dia. Com aquesta, per exemple, que és absolutament verídica:

«En vista del grandioso éxito, hoy, todos los días y siempre, la misma obra. Mañana, despedida de la Compañía.»





LICEO

S'han repartit els programes per als tres formidables concerts de l'Orquestra Pau Casals, que ha de dirigir el famós mestre rus Koussevitzky. Tres grans simfonies de Beethoven; lo més efectista de Wagner, lo més escollit dels compositors russos, obres de Bach, Weber, Strauss... Una preciositat de programes.

Com anunciarem ja, dissabte, dia 25, es donarà el primer concert.

ROMEA

*El Caduceu*, obra satírica contra determinats operadors sense consciència, d'una sàtira no mancada de veritat, però exagerada a totes llums, és un drama en quatre actes dels quals només se'n

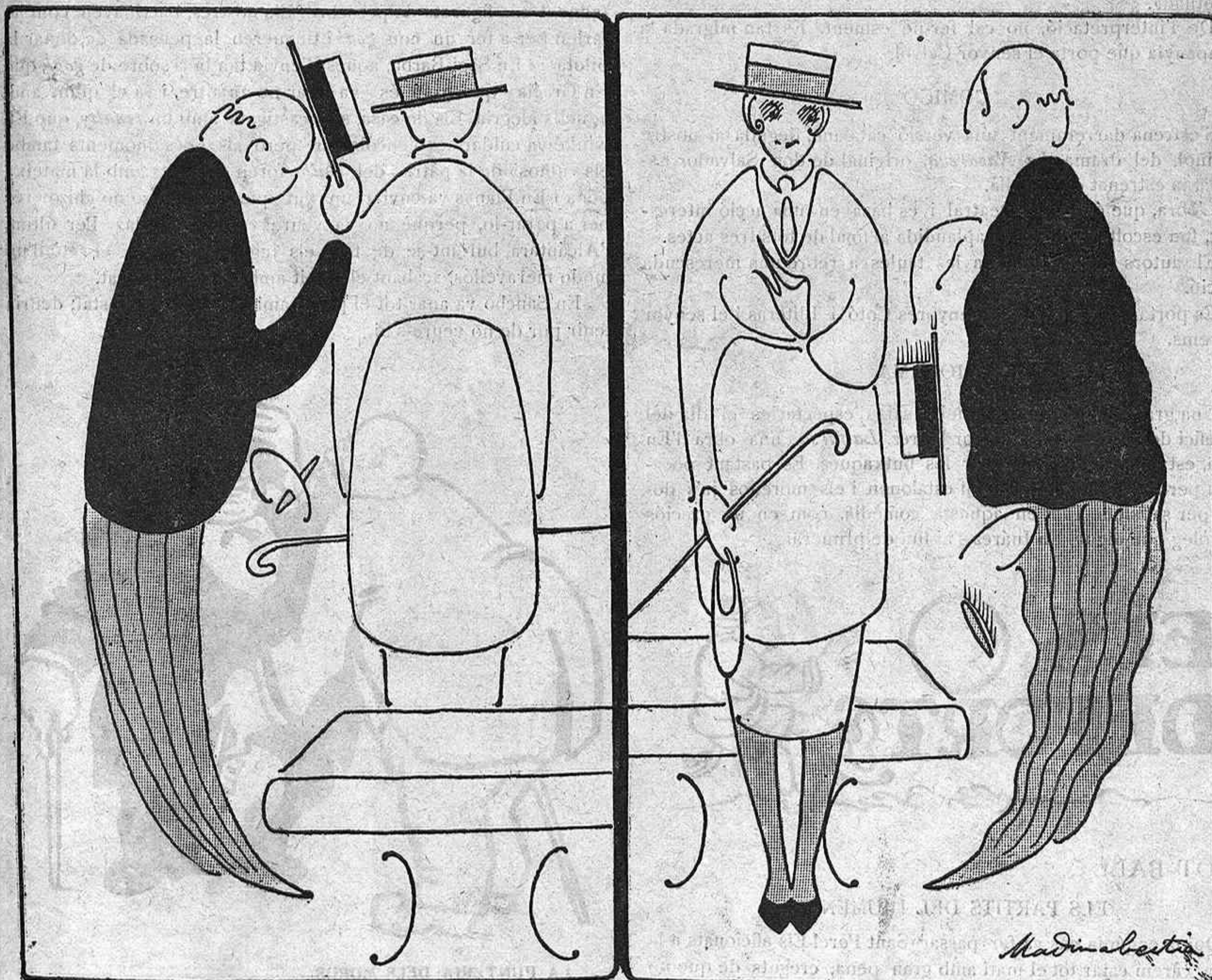
pot elogiar incondicionalment un, el tercer. En els dos primers hi ha massa xerrameca; massa inútil preparació. I el tercer, el del suïcidi del protagonista, és d'aquells efectes de gran guinyol que costa molt de introduir en els públics meridionals. Alguns dels tipus, com el del doctor venerable, el de la milionària ianqui, el del metge practicant, molt ben interpretat per En Grasses, estan perfectament definits, però tot plegat, sense deixar de interessar, no arriba a convèncer ni a commoure. Com diem, al nostre entendre, el millor acte és el tercer i, del tercer, el que ens agrada més fou l'escena de les disputes entre el metge operador i el seu ajudant. El diàleg és, a estones, interessantíssim; no obstant hi sobra molta palla.

La interpretació, acurada. En primer lloc, En Giménez, que fa el difícil paper de protagonista d'una manera brillant. L'ajuden voluntariosament les senyores Baró, Morera, Xatart, Ortíz i els senyors Montero, (feliç arranador del drama), Torrents, Grasses, Guitart, etc.

—La setmana entrant, debut del il·lusionista *Grand Raymond*, qui donarà una curta sèrie de funcions amb l'esplèndid aparell que requereix el seu vistós espectacle.

TÍVOLI

En realitat hi hagué bastantes divergències de criteri en la manera de apreciar el públic l'èxit de *El último vals*, de Strauss



CONFUSIO DE SEXE

—Em volgués fer l'obsequi d una cerilla, jove?..

—Dispensi... una servidora no fuma!



Una opereta, en fi, com moltes d'altres; excelents situacions musicals; uns números ben ensopegats, altres no tant, dances de moda, plenes de gràcia, de inspiració; partitura fàcil i lleugera que s'escolta amb alta complacència. Això és el que ressurt pel que toca a la part lírica. Llàstima que el llibre sigui excessivament estiragassat i un tant confús en determinats fragments.

Execució i presentació, notables.

#### NOVEDADES

Demà, divendres, estrena de l'opereta en tres actes del mestre Jessel, *El loco amor*.

#### PRINCIPAL-PALACE

Dimecres passat, a benefici de la Cooperativa de Periodistes, hi hagué gran festassa. Ball de *Mi-Carème* amb concurs de Reines dels Mercats i un adorno espeterrant de la sala, degut a l'eximi escenògraf Salvador Alarma. Moltes nòies maques, molta barrila, i un producte esplèndid per als beneficiats.

D'aquí a molts pocs dies, estrena d'un nou quadre plè de fantasia i de originalitat, amb el qual serà reforçada dignament la celebrada revista *Zig-Zag*.

#### GOYA

*Los pescadores*, del senyor Kinlay, no aconsegueren pescar cap llubarret; peix sense sang i encara gràcies. El públic no s'entusiasmà gaire amb aqueixa tragèdia estranya i no massa ben desentrotllada.

De l'interpretació, no cal fer-ne esment. Es tan migrada la companyia que porta el senyor Calvol...

#### COMICO

S'estrenà darrerament una versió catalana, deguda al nostre Rusñol, del drama *La Nazarena*, original de don Salvador Estrada, ja estrenat en castellà.

L'obra, que és bastant teatral i es basa en una acció interessant, fou escoltada de gust i aplaudida al final de tots tres actes.

Els autors foren cridats a les taules a rebre una merescuda ovació.

Es portaren molt bé les senyores Cotó i Lliteras i el senyor Estrems.

#### POLIORAMA

Una gran gentada omplí aqueixa sala d'espectacles el dia del benefici del primer actor senyor Juárez. *La farsa*, una obra d'En Seca, estrenada, feu riure per les butxaques. És bastant poca-solta però els xistus forçats s'hi estalonen i els morenos ja's donen per satisfets. Tant en aquesta comèdia, com en un graciós monòleg que digué, En Juárez s'hi lluí de primera.



#### FOOT-BALL

##### ELS PARTITS DEL DIUMENGE

Quina engúnia ens va fer passar Sant Pere! Els aficionats a la cossa, vàrem estar tot el matí amb gran pena, creguts de que no pararia de ploure, però per fi a l'arribar a la tarda es va arreglar el dia, i amb aquella alegria ens dirigírem cap al camp del Barcelona, que estava ple a vessar.

#### F. C. Sevilla - F. C. Barcelona

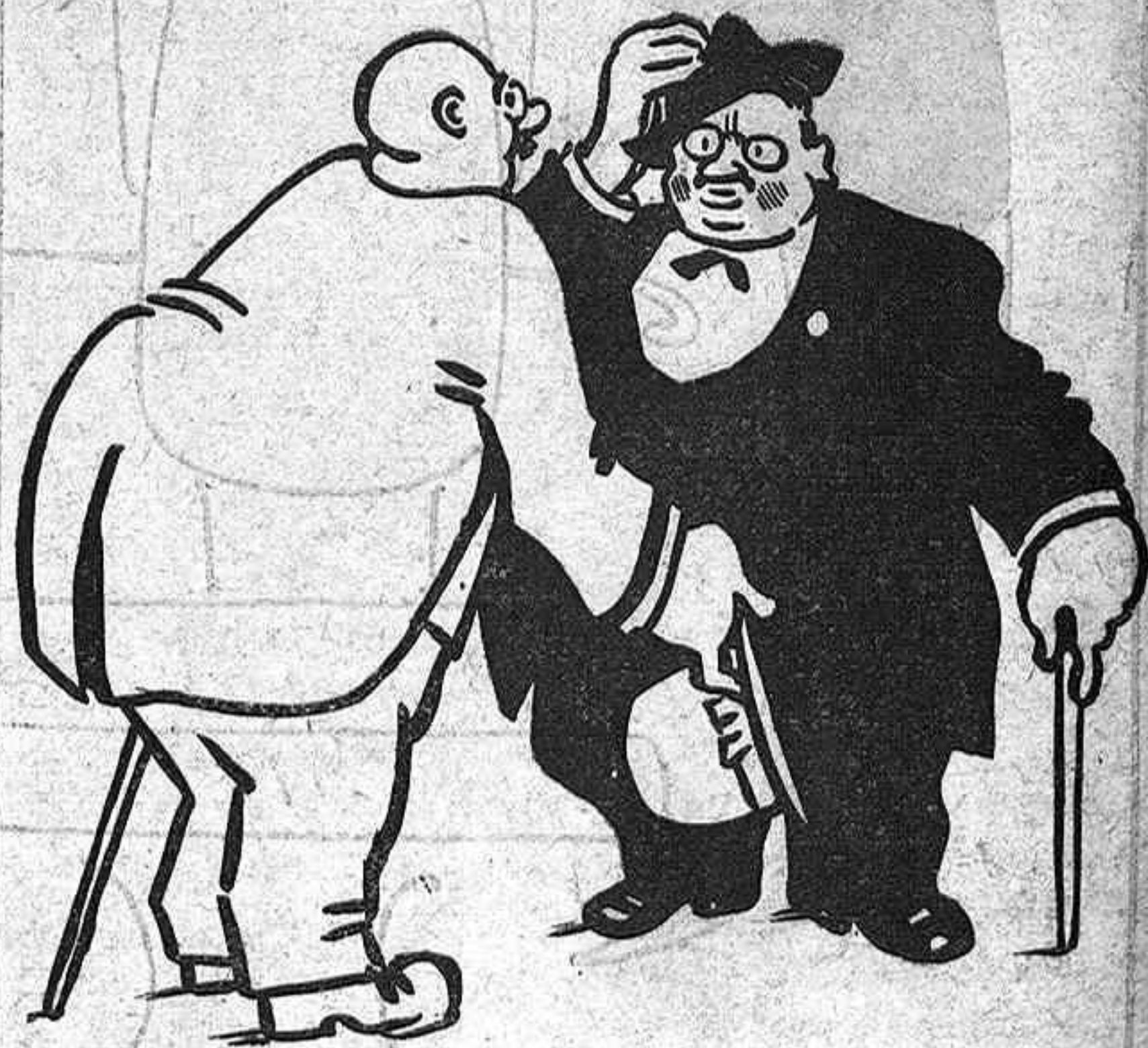
Els nostres, que encara se'n recordaven del partit del diumenge passat, sortiren amb moltes ganes de fer *goals*, i dit i fet. Als tres minuts de començar el partit, l'Alcántara va fer el primer; la cosa marxava bé i com que els sevillans no són caps feres, En Semitier, amb gran «equidaz y aseco», va donar el segon disgust als nois de «La Giralda» i per més que aquests volien «Escobar» el terreny, En Gracia, que des de que és pare ho fa molt més bé, també els hi cerca les pessigolles, però aquesta vegada no va ésser ell qui el va fer, sinó l'Alcántara, que's coneix que hi té el peu trencat amb això de fer *goals*.

Però com que en aquest món no hi ha alegria sense pena, En Semitier, que estava molt content perquè havia fet un «tanto», a ell n'hi varen fer un altre, que el tingueren de treure del camp amb un cabasset.

Novament els sevillans reben del carpó; l'Alcántara tira una pilota alta a sobre del *goal* i En Gracia, fent de «tanque», arrollà al porter, pilota, i tots plegats anaren a parar dins de la xarxa. Forts aplaudiments i un admirador del Barcelona, boig d'alegria, va fer un petó a una caia veïneta. Tot sigui pel déport, que carai, una vegada és una vegada!

Veient els campions sevillans, que res podien fer davant dels nostres, varen pendre l'acord de jugar dur i amagueu les criatures! Quin jòc de cosses i de trompades... Ens explicarem. Com que el terreny estava fangós, el que queia s'aixecava que semblava talment una figureta de pessebre. Els nostres, barrinaven com ho farien per a fer un nou *goal* i tingueren la pensada de donar la pilota an En Sagi-Barba, aquest l'envià tan bé a sobre de *goal*, que En Gracia — que gran és — va ficar-ne un altre, i va e! quint amb aquella alegria. Els de casa, són castigats amb un *penalty*, que En Kinké va cuidar-se d'encolomar, però als pocs moments també els «niños» de la pàtria del Gallo foren castigats amb la mateixa pena i En Planas va enviar un xut que En Santizo no «hizo» res per a parar-lo, perquè no va veure venir la «bola». Per últim, l'Alcántara, burlant-se de tots els jugadors, va fer el setè d'un modo meravellós, acabant el partit amb aquest resultat.

En Sancho va anar tot el partit amb el Kinké al costat; deuria tenir por de no veure-s'hi.



LA PUNTERIA DELS MOROS

—Es fàcil de comprendre; ells, quan ens toquen, fan blanc; però nosaltres encara que'ls encertem, només fem *moreno*.





ENTRE FULANES

(Caricatura estrangera)

—No'm parlis de l'Enric!... M'agradaria veure'l ben desgraciat, tota la vida.

—Això rail... Casa-t'hi!



Els nostres campions varen estar molt bé i segurs això de segurs fins després del partit.

Ah! el «refli» tenia unes cames molt primes; és un detall.

### R. C. D. Español - F. C. España

En el camp dels primers, és jugà un partit per a veure qui canviaria de «residència»: però es veu que l'Español hi està bé en el grup A i va guanyar novament per tres *goals* als «rojos», que feren tots els esforços per a guanyar.

Saben en què se assemblaven els dos equips amb el camp de la Bota? Puix en que hi havia dos «Blancos».

També veurem com En Montesinos sap jugar estirat per terra. Dels reials els millors foren l'Amadeo—qui en tingués uns quants! —En Monte, l'Urgell i En Sotillos. Foren trets del camp varis jugadors, per fer exhibicions de boxa. Si ho fan bé els contractarà En Joanet Elías, ja n'hi hem parlat.

### Un àpat

Volguent l'Español celebrar la seva permanència en el grup A, va obsequiar amb un àpat als jugadors del seu primer equip i a uns quants amics i tot va anar com una seda.

Va fer de mestre de cerimònies el castiç Lemmel, que fins feu de cambrer. No hi hagué brindis, però en canvi, sí una pluja de llonguets i una «bimba» reventada.

Visca l'alegria!

NOLUS

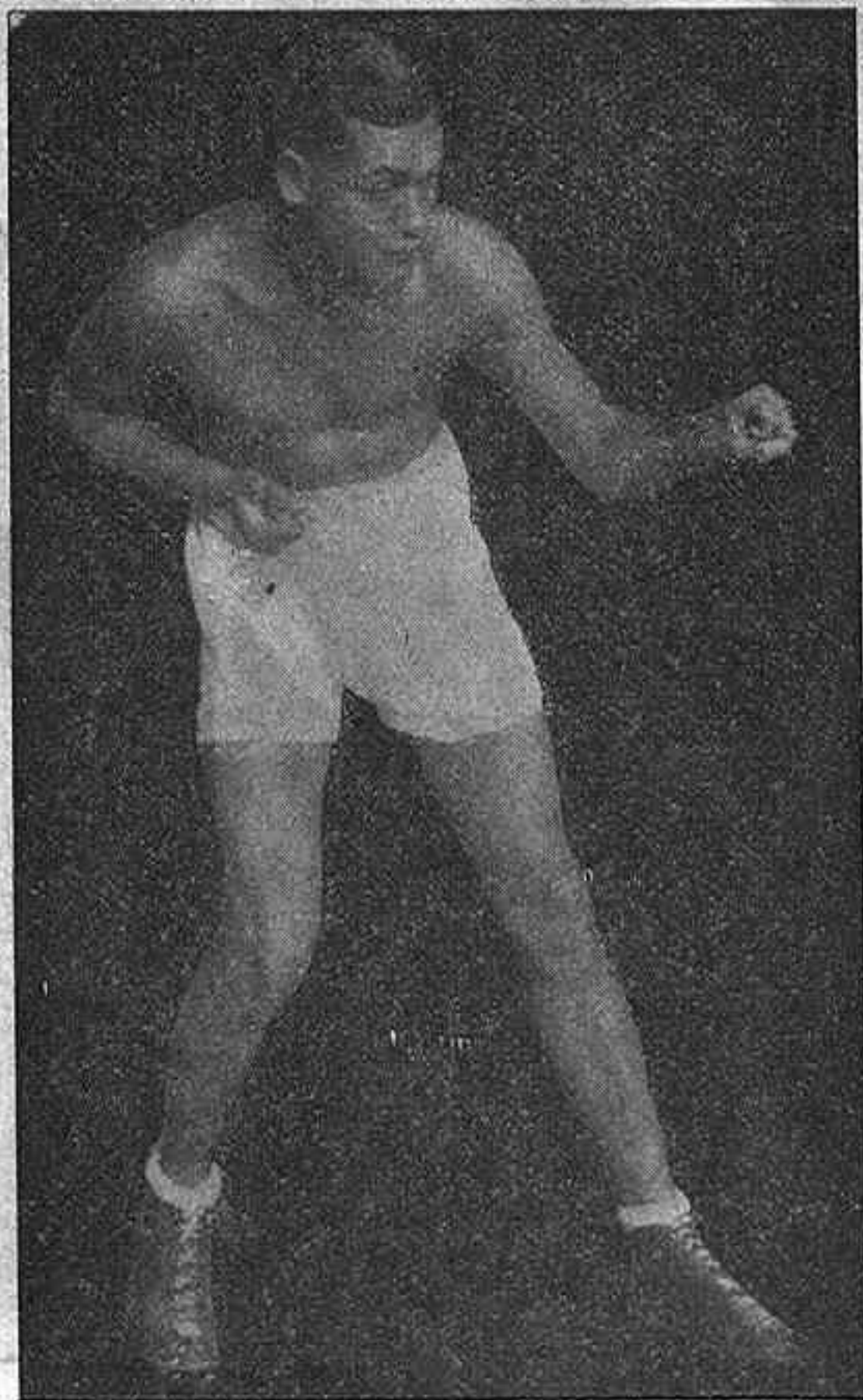
### BOXA

Essent En Peret Sáez una de les nostres primeres figures de la boxa, hem cregut que fora d'interès per als aimants d'aquest deport interviuar an aquest simpàtic boxador.

—Quants combats ha fet durant la seva carrera pugilista?

—Fins avui en porto fets vint, havent-ne guanyat setze, tres de nuls i un que vaig perdre, essent el meu vencedor En Joe Valls.

—Quin fou el combat del seu debut?



Pere Sáez, valent boxador

—El que vaig celebrar amb l'Ubach, al qual vareig vèncer per punts en sis *rounds*, sortint desseguida amb En Mora, amb En Franck Puig i amb En Goñi, als que vaig guanyar fàcilment; més tard, lluitant amb En Thomas, ferem un *match* nul. Al cap de poc temps, en un combat amb En Valls, vaig ésser vençut per aquest, del qual no's podia esperar altra cosa en aquella època.

—.....?

—El primer k. o. que he fet va ésser amb En Thomas al segon *round*. Després de vèncer an En Gaston, a l'Artero i an En Mora, vaig entrar de ple als combats internacionals, havent guanyat fins ara en tots els que he sortit.

—.....?

—El combat que he efectuat amb més aplom va ésser el sostingut amb En Jean André, qui va abandonar el «ring» al setè *round*, per haver-lo deixat k. d. nou vegades. Després vaig lluitar amb En Verne, al qual també vareig tenir la sort de guanyar. Un cop vencedor d'En Verne, després d'un dur entrenament, vareig tenir dos combats amb En Paul Grabiell, el primer dels quals fou nul i el segon el vaig guanyar per punts, demostrant una superioritat bastant gran sobre d'ell, i per últim amb l'Auger, a qui també vareig derrotar.

—.....?

—La meua il·lusió és poguer disputar el campionat d'Espanya an En Joe Valls, per lo qual ja fa dies que estic sotmès a un tractament facultatiu especial, a fi de fer-me desaparèixer el dolor del muscle esquerre, que tant m'ha perjudicat en aquests últims temps, treient vistositat als meus combats. Una vegada conseguit això, començaré de nou el meu entrenament amb l'Al-Baker, i ja entrenat retaré oficialment an En Valls.

—.....?

—Doncs molt senzill: jugant a foot ball vareig rebre una *carga* de dos jugadors contraris, deixant-me al mig com una coca. De moment no hi vaig donar importància, puix em va semblar que'm desapareixeria el dolor; però entrenant-me per al combat d'En Verne, precisament l'últim dia, per efecte d'un dur treball a que vaig ésser sotmès, se'm va reproduir més fort el dolor del muscle. No volguent dir res a ningú, perquè aquí quan un no accepta un combat es creuen que és per por i aconsellat pel meu *menàger* de que lluités fos com fos, vareig sortir a boxejar, i com que era el primer adversari de classe desconegut que'm posaven al davant, veritablement esperava durar poc, però després del primer *round*, al anar al meu recó, ja tenia la completa confiança de guanyar, a pesar de lo difícil que resulta el picar amb un braç.

—.....?

—Es probable que el dia 30 d'abril vagi a Burdeus i, amb ocasió del partit de Foot-ball «Francia-Espanya», pendré part en un *match*, però encara no sé amb quin contrincant em posaran, i si obtinc una nova victòria aleshores me serà més fàcil anar a París...—

I com que ja no tenia res més que dir-nos, ens despedirem del valent pugilista català, donant-li un milió de gràcies per haver tingut l'amabilitat de concedir-nos aquesta petita intervui, que nos altres amatents transferim als nostres llegidors.

\*  
\*\*

Per a aquesta nit han organitzat al «Iris» una vetllada, a base dels combats Torelló-Villar, Alís-Gaston i Battlin Siki-Frank Hoche.

Amb aquest programa s'ha de veure que En Juanito Elías ha tirat el reste en aquesta vetllada, per a que's convencin de que quan un combat no resulta no és culpa d'ell, ja que fa tot lo que pot per a contentar al públic.

L. R.





ELS AUTOBUSOS

—Es curiós, això!... Encara han de sortir, i ja han fet les primeres víctimes.

## XERRAMEQUES ARTISTIQUES

UN PINTOR RURALISTA—NOU AMBIENT

UN CONCURS—QUINCALLA FINA

L'Iu Pasqual és un pintor ruralista a la moderna, el qual de por de que les pintures li resultin negres, les fa moltes vegades tan claretas que semblen all-i-oli negat, però, com que el xicot té molta trassa, el públic se les empassa d'allò més bé, i fins n'hi compra bastantes quan posa parada.

Ara mateix, a la «Sala Reig» hi té una dotzena de quadres que fan molta patxoca, sobre tot, un *Hivern Campanars i teulades* tocat pel sol, que semblen de debó. També resulta d'allò més la caiguda de la tarda al *Priorat* i cert *Camí* que sembla ésser el preferit de l'Iu Pasqual per a portar-hi els seus deixebles que tenen de fer exercicis a l'aire lliure.

Jo, però, trobo que és un xicot que abusa de la xocolata, quan pinta teules i terrossos.

\*\*

Els nois del *Saló Nou Ambient* han obert a les «Galeries Dalmau» la seva IV Exposició d'Art, la qual vé una mica atrassadeta perquè, amb l'abundor de neules que s'hi veu, li haurien escaigut més els voltants de Nadal, que no a la Primavera.

Allí s'hi veu l'art cubista espeterrant d'En Pepet Ventosa; la col·lecció de taques de tinta capricioses, de l'Antonet Roca; la *Carmen*, una mossa que es veu que és bastant deixada, car té *La Gerra bruta*; *La noia del llibre*, una mica més polideta; pintades ambdues per En Francesc Camps; uns paisatges i uns bodegons deguts a l'Anfós Iglesias, que sembla que pateixin el mal de Sant Pau, perquè no poden estar quiets; certa *Dona sentada*, per En Tomàs Llobet, que té un perfil regular, (la dona, no el pintor), i per últim un bodegonet amb unes *Taronges i violes* regulars, que firma En Ramon Soler.

Els nois d. *Nou Ambient* no ens diuen pas res de nou aquesta vegada; van seguint mansois com uns xais la seva ruta, i molt serà que un dia o altre no arribin al lloc desitjat; ei, si saben on van, que jo ho dupto una miqueta.

\*\*

En Plandiura, com a bon *amateur* de l'art ha fet un punt d'home; ha obert un concurs entre els artistes catalans i catalanitzats, per a l'adquisició de quadros amb destí a la seva col·lecció, els quals no podran passar d'un metre vint, per seixanta centímetres i hauran d'anar amb marcs.

El tema i el procediment, són lliures; el plaç fins al 15 de Novembre i els premis: una adquisició de 5.000 pessetes i quatre de 2.500; el lloc de presentació el propi domicili del *Mecenes*, carrer de Ribera, 6.

Apa, *macos* i *micos* del pinzell, obriu l'ull, que la cosa s'ho mereix.

I, vos, colossal Plandiura, xoqueu-la, per que si





EL FUMADOR DE «CALIQUENYOS»

—Mau, no! De tant fer cua, acabo de semblar un mico.

bé doneu molt de fum amb la vostra pipota, en canvi, també sabeu donar *llum*, quan és l'hora.

\*\*

A les «Laietanes» hi ha una exposició de quincalleria fina i maca perquè sí, feta per l'Antoni Cleries, un xicot que's dedica a la joieria d'art amb tan de gust com domini del *metier*.

Es un *maco* en el seu ram.

C. ARBÓ



## Memòria tonta

En una casa on jo hi exercia el càrrec de comptable, l'avi Badó hi desempenyava el de porter. Era un vell que complia el seu deure amb calma i puntualitat. Dues vegades al dia pujava el correu pels pisos, després d'haver-lo llegit ell. Amb la seva barba blanca tenia un aspecte respectable i també venerable.

Abans de pujar a l'entressol, on hi tenia la meua cadira de martiris numèrics, cada jorn m'aturava a fer-la petar amb ell.

Un dia, el bonhome me contà llurs dissorts.

—Afiguri's—me digué,—que'm sento pres d'una amnèsia estranya. La meua memòria, tan dòcil per als assumptes seriosos, em falla completament quan es tracta de preocupacions secundàries i de petits fets quotidians. No em puc recordar quin dia em vaig canviar els mitjons, i en els pantalons fa quinze dies que hi porto un mocador amb un nus fet a una punta, no arribant tampoc a recordar-me el per què li vaig fer.

—Quan menys hi pensareu, us vindrà a la memòria.

Acabo de dir això i el porter exclama:

—Que'n sóc de tou! Ara recordo el per què. Com és possible que fins al cap de quinze dies no se m'hagi il·luminat el cervell? Aquest nus, aquest maleit nus, causa de llargues i desesperades recerques, el vaig fer en el meu mocador per a no oblidar-me d'agafar-ne un de nèt!

FERRAN D'EGARA



## Oh, l'Espanya Negra!

En el número passat donàrem compte d'haver sigut decomisades per immorals en un acreditat establiment d'aprop de la Rambla, una sèrie de targetes



postals purament artístiques, reproduccions de famosos quadros del «Saló», de París, que res tenen que veure amb la pornografia.

A tota persona d'un seny mitjà li semblarà que aital etzegaiada no podia prosperar i que davant d'un abús comès per una autoritat arbitrària, no hi cabia sinó donar una plena satisfacció a l'industrial, víctima d'un *trop de zel* d'un senyor Fiscal Municipal a qui hom pendria per «botones» de la ridícula «Defensa», sinó sapiguéssim els punts que calcen els sacerdots de Themis.

Doncs, no, senyors; aqueix fiscal, no sols no ha donat excuses pel bunyol comès, ni ha tornat les targetes postals decomisades, com era el seu deure, sinó que ha dictat sentència contra l'expenedor de lícits gravats, condemnant-lo al pagament de 14 pessetes de multa, tres dies d'arrest i les costes. I el més sensible és que contra aqueixa sentència irrisòria no hi cab apel·lació possible, tota vegada que ja s'ha avisat al interessat que, en cas de fer-la, li costaria la broma trescentes pessetes... i que, de totes maneres, perdria bous i esquesques.

Ja saben els senyors Goya, Renoir, Van Dyck, Manet, Cézane, etc., el lloc on han d'anar a raure les esplèndides produccions artístiques que venen a parar a Espanya: al quarto dels mals endreços de qualsevol oficina de Justícia.



## Del temps de la picor

En la sísmica desferra  
de la fornada dels mons;  
quan, segons diuen, la terra  
semblava un pa de crostons;  
rara massa terrenal  
que, en l'espai llençada sola,  
giravoltant sempre en dalt  
anà transformant-se en bola,  
aquella massa a gust seu  
Déu anà pastant, pastant,  
deixant-la tal com se veu  
pels que la anem habitant.  
No li sortí del tot bé,  
amb tot i ses moltes manyes;  
puix que sovint esdevé  
que's regiren llurs entranyes  
De la matèria enllestit,  
se posà a fer un gresol  
i creà el dia i la nit  
encenent la llum del sol.  
Això llest—què farem ara?—  
es digué Sa Majestat,  
i, allavors, la cosa és clara  
que creà a la humanitat.  
No parà en la dèria seva,  
i foren, per sort de tots,  
els senyors Adam i Eva  
del món els primers ninots.  
Al punt de dar-los la vida,  
no sé què'ls va posà al cor,  
que brollà un esclat sens mida  
com si'glatís la buidor.

De amor, la passió, creada  
fou, per entreteniment,  
i ha sigut la gran rifada  
que'ns va fer l'Omnipotent.  
Potsé estant-se desvagat  
el creà sens més ni més;  
prò ens va carregà els neulès  
per tota una eternitat.  
Poc pensà en aquell moment,  
que, de amor obrint la font,  
feia rajar l'argument  
de tots els drames del món;  
puix, d'ell tractant, tinc per mí  
que avassalla sense fre:  
tant, que ningú podrà dî:  
—De aquesta aigua no en beuré!—  
Joves, que molt estimeu,  
sens trobar-ne al mal, remei;  
doneu-ne gràcies a Déu  
que us va fer un flac servei.  
Creà, junts, gelos i amors;  
i en llurs cabòries divines,  
ensemps que creava flors  
creava, per contra, espines.  
Perquè del goig d'estimà  
subsistissin les passions,  
a la dona la adornà  
de un ramell de perfeccions;  
i, ara, qualsevol se encara  
davant d'un d'aquells pamets,  
sens sentí una cosa rara  
al brill d'hermosos ulls.  
Prou digué el Totpoderós,  
de amor la passió al creà:  
—Ciudadans, us deixo un òs  
difícil de rosegà!—

.....  
Ara, l'amor ja és creat,  
i, a despit del món enter,  
imposà llur voluntat  
als cors: no hi ha res a fer!  
A qui em vulgui consultar,  
li daré aquest parer meu:  
—Estima, que l'estimar,  
és la voluntat de Déu!

FRANCESC MARULL

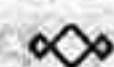


Llarguíssimes tornen a ésser les cúes a les portes dels estancs els dies de saca.

Sobre tot el dia que donen aqueixos cobejats «puritos fuertes», quartelers, tagarnines, caliquenyos o diguin-ho com vulguin.

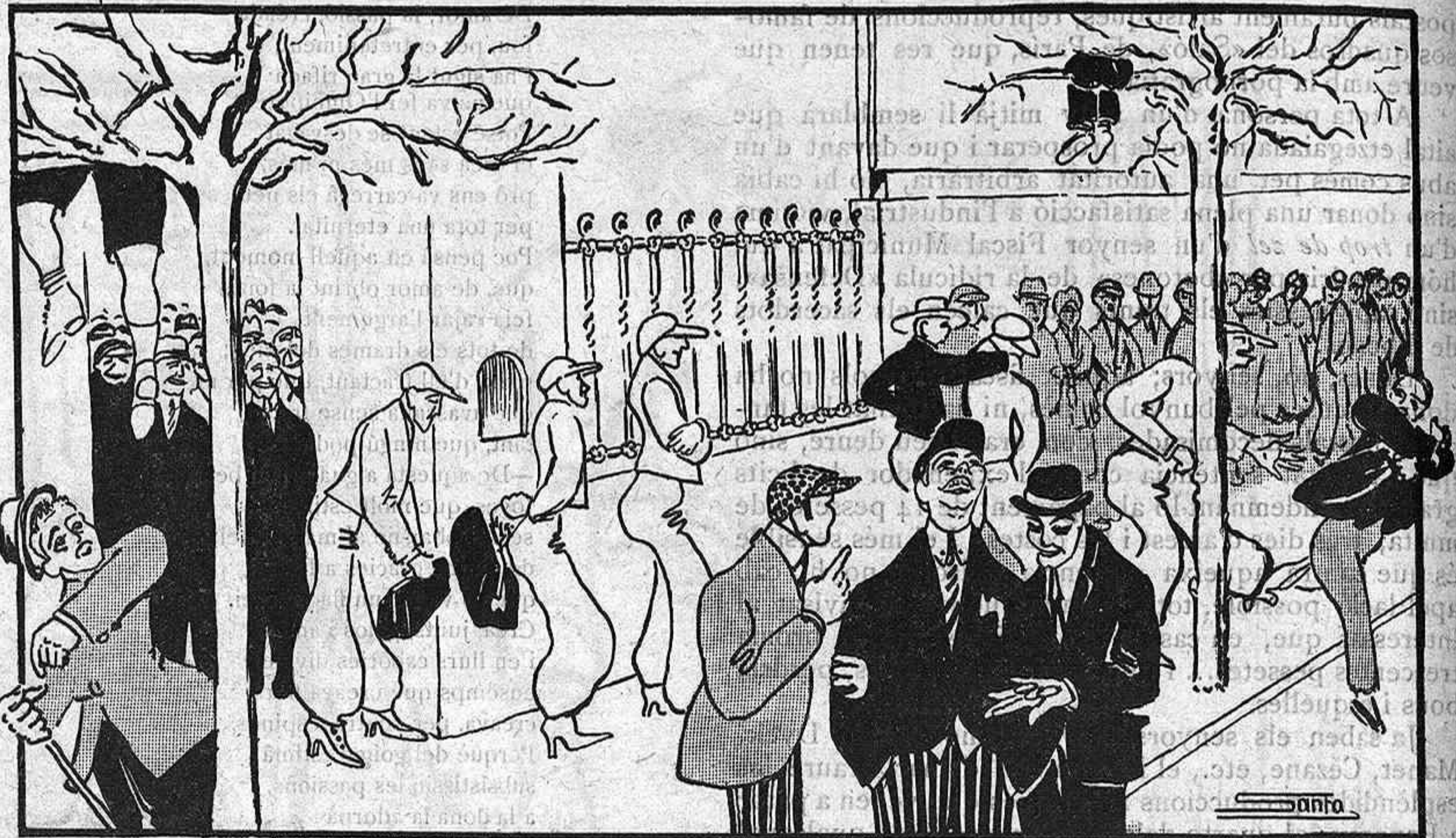
Quan s'acabarà aqueix vergonyós espectacle?...

I quan deixarem de contemplar aqueixa irrisòria anomalia que representa el que els cigars més petits hagin de tenir la cua més llarga?



Ha sigut traslladat al carrer de Pelai, l'acreditat establiment d'En Francesc Sangrà, que fins ara havia estat a la Rambla dels Estudis, l'inauguració del qual tingué lloc dissabte passat.





SORTINT DEL PARTIT DE FUTBOL

—He dat un sevillano a la taquilla i se l han empassat.  
 —Sí, però ells te n'han endossat onze, que tots ho eren, de «sevillanos».

Es una botiga esplèndidament montada amb riquesa, art i elegància, dintre de una ben entesa senzillesa. En Salvador Alarma, el gran mestre decorador català, ha posat tota la cura en aqueixa bellíssima instal·lació, en la que hi llueixen els principals articles fabricació de la Casa, banyeres, útils domèstics i de tocador, etc. Un establiment magníficament presentat que fa honor a Barcelona, i acredita una vegada més el bon gust dels industrials i el talent dels artistes, directors i col·laboradors.

Diuen els devots de Mercuri que la III Fira de Mostres ha sigut un èxit. Així mateix ho reconeixem, i no tenim cap interès en demostrar lo contrari. L'actual Fira ha sigut un èxit. No més hi havem trobat a mancar una instal·lació: «l'Estant de l'Unió Monàrquica». Déu n'hi do de les mostres castiçes que s'hi podrien ensenyar. Seria la nota còmica; però els forasters se'n entornarien més satisfets.

S'ha otorgat definitivament, i pel terme de trenta anys, la concessió dels auto-busos de Barcelona, al senyor Antich. Han guanyat, doncs, aqueix plet els regidors regionalistes. I no és d'estranyar; perquè ells han sigut sempre amics de lo Antich. Per això hi anaven en contra els de *El Progreso*.

Al·leluia!  
 La carn ha sofert una baixa en els preus del mercat.

Una misèria, uns pocs cèntims per quilo, però «vale más esto que una canonada», que deia aquell. En canvi, els fornors gestionen desesperadament la puja del pa altra vegada. Retirem l'*Al·leluia*... i els tristos comparses ens retirem per escotilló. Així com així els primers actors de la comèdia tràgica—industrials i mitjançadors sense ànima—faran sempre el que els darà la gana.

UN ERROR MOLT NATURAL



— I quin sol tan hermós tenen en aquesta habitació!...  
 —No, senyora: s'equivoca. No és el sol, no, que és una LAMPARA "Z".

# EDEN CONCERT

COMTE DEL ASSALT, 12

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE—Tots els dies grans espectacles a les 3 1/4 tarda i a les 9 1/2 nit

Exit grandios de la simpàtica ANGELINA D'ARTÉS



Antoni López, llibreter, Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20, Barcelona  
TELEFONO A. 1415

ACABA DE PUBLICARSE

**COLECCIÓN DIAMANTE**

TOMO 125

# GRAZIELLA

A. de Lamartine

Un tomo 16.º de 224 páginas

PESETAS 0'60

SANTIAGO RUSIÑOL

## EL PATI BLAU

Pesetes 2

D'aquí pocs dies **El Místic** Aviat **La Mare**

## ELS CENT MILLORS CONTES CÒMICS

Preu:

Pesetes 2

JUAN G. OLMEDILLA

## UN INMORAL

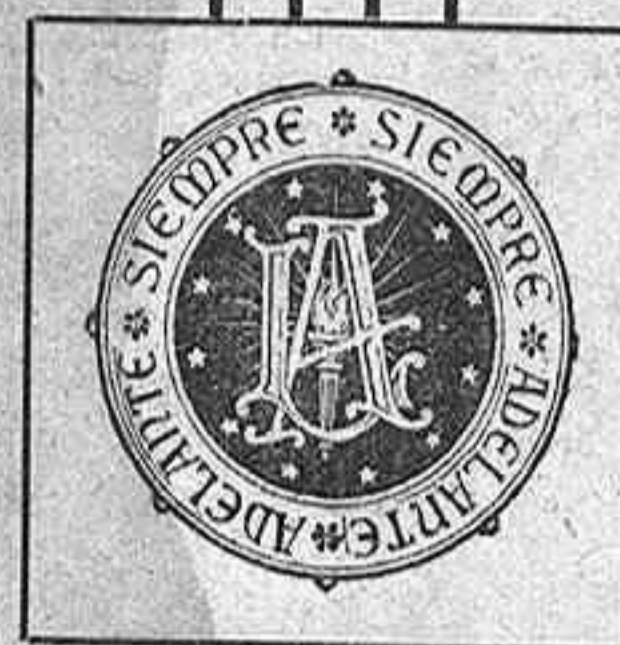
Pesetas 5

## LA CIUDAD DE BARCELONA "GUIA LOP"

Precio:

Pesetas 3'50

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als correosnals se'ls otorguen rebaixes.







LA BARRETINA

—Tan mateix, començava a estar ben polsosa!...